

Dictamen 01/2021

En data 6 de novembre de 2020, d'acord amb el que estableix l'article 171.3 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, ha estat tramès per a consulta al Consell Escolar de Catalunya el següent

Projecte d'ordre de modificació de diversos decrets i ordres pels quals s'estableix el currículum dels cicles formatius de formació professional inicial.

La Comissió Permanent, en aplicació dels apartats g) i h) de l'article 11 del Reglament del Consell Escolar de Catalunya, ha elaborat aquesta proposta de dictamen.

ANTECEDENTS LEGALS

Primer

L'Estatut d'autonomia de Catalunya determina, a l'article 131.3.c, que correspon a la Generalitat, en matèria d'ensenyament no universitari, la competència compartida per a l'establiment dels plans d'estudi, inclosa l'ordenació curricular.

Segon

La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, estableix a l'article 6 bis.4 que el Govern de l'Estat fixa els objectius, les competències, els continguts i els criteris d'avaluació del currículum bàsic, que requereixen el 55 per cent dels horaris escolars per a les comunitats autònomes que tinguin llengua cooficial.

Tercer

La Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, disposa a l'article 53 que, en el marc dels aspectes que garanteixen l'assoliment de les competències bàsiques, la validesa dels títols i la formació comuna regulats per les lleis, el Govern de la Generalitat ha de determinar el currículum, pel que fa als objectius, als continguts i als criteris d'avaluació de cada àrea, matèria i mòdul, i a l'article 62.8 que correspon al Govern establir el currículum corresponent a les diverses titulacions que integren l'oferta de formació professional inicial. D'acord amb aquestes disposicions, el Govern de la Generalitat va aprovar el Decret 284/2011, d'1 de març, d'ordenació general de la formació professional inicial.

Quart

L'article 31 de la Llei 10/2015, del 19 de juny, de formació i qualificació professionals, estableix que la formació professional té com a finalitats l'adquisició, el millorament i l'actualització de la competència i la qualificació professional de les persones al llarg de la vida i comprèn, entre

d'altres, la formació professional del sistema educatiu, que facilita l'adquisició de competències professionals i l'obtenció dels títols corresponents.

Cinquè

Mitjançant el Decret 28/2010, de 2 de març, es va regular el Catàleg de qualificacions professionals de Catalunya i el Catàleg modular integrat de formació professional que és el referent de la formació ja que conté els mòduls formatius associats a les unitats de competència de les qualificacions amb rellevància a Catalunya.

Sisè

La Llei 10/2015, del 19 de juny, de formació i qualificació professionals, a la disposició final quarta habilita el conseller competent perquè estableixi, per mitjà d'una ordre, el currículum dels títols de formació professional.

Setè

En l'elaboració i la redacció s'han incorporat totes les disposicions derivades de la Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes que tenen com a objectiu posar fi a les estructures socials que perpetuen el manteniment d'estereotips de gènere que impossibiliten la igualtat efectiva de dones i homes .

Vuitè

Aquesta iniciativa s'ha tramitat segons l'article 59 i següents de la Llei 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya, i la Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

Novè

Pel que fa al desplegament d'aquesta Ordre, cal tenir en compte el Document de Bases per al Model Català de Formació Professional Dual que, concretament, en l'apartat V Bases, punt 3, precisa que la FP dual s'ha de desplegar:

Per tot el territori, de manera progressiva, d'acord amb les necessitats que sorgeixen de la prospecció, amb la dotació pressupostària corresponent i amb els criteris generals de planificació que marca l'Agència Pública de Formació i Qualificació Professionals de Catalunya.

L'han de poder oferir tots els centres que imparteixen formació professional.

Ha de permetre donar respostes efectives i específiques a les necessitats de les persones, dels sectors, dels territoris i de les empreses en particular.

Desè

De la mateixa manera, caldria considerar les recomanacions 27 i 31 del CTESC incloses en l'estudi *La FP Dual en els sistema educatiu català (2017)*:

27. Flexibilitzar i agilitar les adaptacions curriculars, atès que és un element clau per incrementar l'interès de les empreses per aquesta modalitat formativa. Per exemple, que es pugui afegir un nou contingut al currículum si se'n detecta la necessitat.
31. Reforçar competències relacionades amb els idiomes, la tecnologia i la informàtica, així com les competències transversals com ara la capacitat analítica o l'adaptació als canvis, sense oblidar les competències clau de l'aprenentatge permanent.

CONSIDERACIONS GENERALS

La Comissió d'Ordenació del sistema educatiu valora positivament incorporar l'establiment d'un currículum i d'una distribució horària comú en tots els centres que imparteixen ensenyaments de formació professional i remarca especialment que s'hagin tingut en compte les característiques específiques que suposa cursar la formació en alternança. D'aquesta manera, es resolen les incidències recurrents que sorgien quan l'alumnat passava de la formació dual a l'ordinària o a l'inrevés, o bé quan es traslladava d'un centre a un altre.

D'altra banda, es mostra favorable a la precisió que estableix l'Ordre sobre que els canvis en la distribució horària que afecten l'alumnat no incideixin en el procediment de càlcul global de la plantilla de professorat.

CONSIDERACIONS AL PREÀMBUL

Es considera que en la línia 48 i següents, on diu:

El desplegament de la formació en alternança implica l'aplicació d'una distribució horària específica en els centres que l'imparteixen, diferent de la distribució horària general. El desplegament de la formació en alternança des del curs 2008-2009 ha posat de manifest incidències recurrents, tant per a l'alumnat que, dins d'un mateix cicle formatiu passa de la formació dual a l'ordinària, o a l'inrevés, com en el trasllat d'alumnat d'un centre educatiu a un altre.

Es proposa d'afegir-hi l'adjectiu classificador "dual" ja que en l'alternança simple no es dona. La redacció quedaria de la manera següent:

El desplegament de la formació en alternança dual implica l'aplicació d'una distribució horària específica en els centres que l'imparteixen...

CONSIDERACIONS A L'ARTICULAT

Es proposa modificar l'article 3.2 i afegir l'adjectiu classificador "global" en relació al càlcul d'hores lectives. L'article tindria la redacció següent:

Les hores lectives a partir del curs 2021-2022, s'han de calcular d'acord amb el nou currículum, que mantindrà el mateix nombre global d'hores curriculars que el curs anterior a efectes de càlcul global de la plantilla de professorat.

Es considera que la durada del pilotatge ha de ser de dos cursos acadèmics que és la durada d'una promoció.

Es remarca que, segons els acords establerts amb l'organització UGT, l'actual curs i el següent seran una prova pilot i que el calendari d'aplicació posterior es farà en funció de l'avaluació positiva d'aquest pla, tal com s'esmenta en la disposició addicional 4 d'aquesta ordre. De la mateixa manera, es recorda que l'aplicació d'aquesta Ordre és voluntària en el curs 2020-2021.

CONSIDERACIONS FINALS

Es considera oportú remarcar que les referències temporals relacionades amb l'aplicació, el pilotatge o altres consideracions que apareixen a l'Ordre haurien de redactar-se utilitzant les formes i temps verbals pertinents per descriure adequadament les actuacions que es duen a terme.

El Ple del Consell Escolar de Catalunya, reunit telemàticament el 26 de gener de 2021, ha estudiat la proposta elaborada per la Comissió Permanent i ha aprovat per 31 vots a favor, 6 vots en contra i cap vot en blanc aquest DICTAMEN.

El secretari

Jordi Rodon Cuixart

ANNEX

Vot particular presentat pel senyor Manel Pulido (CC.OO.)

El passat 26 de gener de 2021 es va aprovar el Dictamen 1/2021 sobre el projecte d'ordre de modificació de diversos decrets i ordres pels quals s'estableix el currículum dels cicles formatius de formació professional inicial. Els i les representants de CCOO vam anunciar i justificar el vot en contra d'aquest Dictamen, al qual aportem el següent vot particular.

La Comissió d'Ordenació del Consell Escolar de Catalunya ha fet una gran tasca per centrar els aspectes més rellevants d'aquest Projecte d'Ordre. Però hem votat en contra no tant per allò que creiem s'hagués pogut incorporar amb consens, sinó perquè no podem compartir en absolut les Consideracions generals.

Els representants de CCOO hem exposat diverses vegades com creiem que el Departament d'Educació abusa de la disposició final 4 de la Llei d'FP 10/2015 que permet modificar el currículum d'FP mitjançant una Ordre, acordat en el seu dia per tal d'actualitzar els continguts curriculars d'una manera més àgil. Creiem que el Departament d'Educació pretén modificar la totalitat del model educatiu d'FP Inicial, amb més de 174 graus de Formació Professional. I això, en un context actual de crisi sanitària, econòmica i emergència educativa, amb tancament d'empreses en diversos sectors productius, impossibilitant de fer les classes presencials i les pràctiques a les empreses amb normalitat, com si les mesures excepcionals COVID no tinguessin un greu impacte en la formació professional. També s'obvia la imminent reforma estatal de l'FP (Pla de Modernització).

1. Els i les Conselleres no hem pogut disposar de la documentació sol·licitada al Departament d'Educació que acrediti la necessitat d'aquesta reforma en base a les "incidències recurrents" a les quals fa referència.

Les referències a les "incidències recurrents" han estat una de les principals raons d'aquesta Ordre:

"El desplegament de la formació en alternança des del curs 2008-2009 ha posat de manifest **incidències recurrents**, tant per a l'alumnat que, dins d'un mateix cicle formatiu passa de la formació dual a l'ordinària, o a l'inrevés, com en el trasllat d'alumnat d'un centre educatiu a un altre.

"Per tal de **resoldre les incidències esmentades** s'ha optat per establir el currículum i la distribució horària, comuns per a tots els centres educatius que l'imparteixin els ensenyaments de formació professional, mitjançant una distribució horària que permeti impartir tant la formació dual com la formació ordinària solucionant, d'aquesta forma, les incidències detectades.

"**Per aquest motiu**, cal reorganitzar la distribució horària dels actuals currículums dels cicles formatius de formació professional inicial."

El passat curs hi havia més de 125.000 alumnes cursant estudis d'FP. Hem sol·licitat en la Comissió la quantificació d'aquestes "**incidències recurrents**", per saber quin és el seu

impacte. Per part del Departament d'Educació no se'ns han facilitat aquestes dades i per tant no tenim coneixement de la dimensió d'aquestes incidències, ni tampoc estem en condicions per valorar altres possibilitats per resoldre-les. No podem entendre que la dada bàsica que ha generat la necessitat d'una modificació curricular d'aquesta dimensió, i que forma part de la fonamentació de l'Ordre, no es pugui presentar juntament amb el Projecte d'Ordre a aquest Consell..

2. Els i les Conselleres no hem pogut disposar de la documentació sol·licitada que acrediti l'impacte a les plantilles (globals i desglossada per especialitats i atribucions docents) d'aquesta modificació.

És evident que tenim un interès legítim per sol·licitar les garanties del manteniment de les plantilles, i més quan el projecte d'Ordre no recull les atribucions horàries de les diferents especialitats afectades. La referència textual que fa el projecte sobre que els canvis "no afecten al càlcul de la plantilla global de professorat" no ha estat documentada ni justificada pel Departament d'Educació als i les membres d'aquest Consell Escolar.

El Departament d'Educació tampoc no ha documentat ni justificat als i les membres d'aquest Consell Escolar el possible impacte en el càlcul de plantilles desglossat per especialitats, quan s'ha demanat explícitament aquesta documentació.

Som coneixedors que la "Memòria General" la DGFPiERE afirma que el càlcul global de la plantilla no resulta afectat. Però no hem pogut trobar el càlcul de plantilla per especialitats. Així no es pot assegurar la plantilla d'un centre específicament. Tampoc s'esmenta en cap moment l'impacte que provoca que la UF1 "Incorporació al treball" del mòdul transversal Formació i orientació laboral (FOL) es queda amb la meitat d'hores (33 hores) ja que passen al mòdul de Projecte o Síntesi, en el qual no tenen atribució horària aquest professorat. El mòdul de FOL és l'únic garant del coneixement del dret laboral de l'alumnat d'FP i alhora té un fort contingut d'orientació professional.

El projecte d'Ordre tampoc inclou ni l'organització curricular ni l'atribució docent de cada titulació. En canvi s'han enviat als centres "orientacions" que no són d'obligat compliment. D'aquesta manera es trasllada qualsevol reclamació a les decisions preses per les direccions dels centres docents en l'elaboració dels horaris i l'adjudicació dels mòduls.

Els representants de CCOO ens vam mostrar molt crítics amb aquest aspecte (acreditació de l'impacte per especialitats i atribucions horàries) i per això havíem proposat sense èxit incorporar-lo al Dictamen. Els i les representants de CCOO creiem que no podem refrendar intencions ni mostres de bona voluntat del Departament, que no vagin acompanyades de suficients garanties. ni de la documentació que corroborin aquestes intencions. Només apuntar que tots els sindicats de la Mesa sectorial menys u, és a dir, el 95% de la representació del professorat de l'ensenyament públic ens havíem mostrat en contra d'aquesta Ordre, també per aquest motiu.

Aprofitem aquest vot particular per manifestar el greu malestar que ens produeix aquest fet, que el Departament d'Educació no faciliti tota la informació requerida als i les membres del Consell Escolar de Catalunya, perquè puguin fer en les millors condicions possibles les

funcions que com organisme superior de consulta i participació dels sectors afectats en la programació general de l'ensenyament no universitari dins l'àmbit de l'Administració de la Generalitat, i d'acord amb l'article 171 de la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació de Catalunya. No podem reduir el CEC a un tràmit de consulta preceptiva de les iniciatives del Govern, sense disposar de tota la documentació per poder elaborar els dictàmens corresponents amb criteri.

3. Referent al context actual d'emergència educativa i pandèmia en el que es fa la prova pilot aquest curs.

El passat curs el tancament total dels centres educatius i de la resta de sectors productius no essencials va suposar per l'alumnat d'FP l'alteració total de la formació presencials als centres i de les corresponents pràctiques en empreses.

Aquest curs continuem en situació d'emergència educativa, que en absolut responen al que es considera normalitat. 6 mesos de l'actual curs que en absolut són normals, amb moments inicials de presencialitat però posteriorment aplicant models híbrids. La situació també està afectant greument a les empreses, i de nou a les pràctiques dels alumnes de formació professional.

Es dona la circumstància que la reforma curricular ja s'aplica aquest curs 20-21 abans de la seva aprovació en mode de 'pilotatge', sense un marc jurídic vigent tant per l'organització curricular (75% dels centres públics i 50% dels concertats segons la inspecció educativa) com pel càlcul de les seves plantilles.

Les mesures i instruccions excepcionals COVID d'híbridesa i semipresencialitat d'aquest curs van en la línia contrària a la reforma, permetent diferents organitzacions curriculars, la realització de les pràctiques d'empresa en el mateix centre educatiu o la disminució d'aquestes al mínim establert en el Real Decret de cada titulació. Per tant creiem que queda invalidat aquest 'pilotatge' al no haver-hi indicadors fiables per avaluar-ne la implementació.

Les orientacions rebudes als centres el passat mes de maig de 2020 per la implementació en aquest curs per part de la Direcció General d'FP, van generar confusió obligant al compliment d'una pressuposada Ordre encara no publicada sense conèixer ni el text ni els continguts i obviant el tràmit d'informació pública i les aportacions, suggeriments, modificacions o impugnacions de la futura normativa.

Ni la realitat epidemiològica ni les tasques docents actuals als centres educatius són les condicions més indicades per avaluar els canvis que es plantegen. Ni la realitat de l'activitat productiva a les empreses ni les pràctiques que l'alumnat han de desenvolupar, en sectors productius greument afectats o directament tancats, són les condicions les més indicades per avaluar les modificacions curriculars que es plantegen.

Aquest context de gravíssima emergència educativa, social i econòmica no garanteix les millors condicions que han de permetre aquest any el pilotatge i l'avaluació de la prova pilot de la modificació curricular que es proposa.

No podem creure que pel Departament d'Educació potser és indistint el resultat d'una avaluació -de la qual desconexem com s'està produint-, perquè del què es tracta és d'imposar aquesta modificació curricular i que una situació greu com l'actual no modificarà ni farà replantejar les seves intencions prèvies a la COVID.